ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 25ης Μαρτίου 2010 *

Στην υπόθεση C-278/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Αυστρία) με απόφαση της 20ής Μαΐου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Ιουνίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpinschule Edi Koblmüller GmbH

κατά

Günter Guni,

trekking.at Reisen GmbH,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα του πρώτου τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič (εισηγητή) και J.-J. Kasel, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Μαΐου 2009,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpinschule Edi Koblmüller GmbH, εκπροσωπούμενη από τον W. Wetzl, Rechtsanwalt,

— ο G. Guni και η trekking.at Reisen GmbH, εκπροσωπούμενοι από τον M. Wukoschitz, Rechtsanwalt,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και B. Cabouat,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την I. Bruni, επικουρούμενη από τον F. Arena, avvocato dello Stato,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και R. Solnado Cruz,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον H. Krämer,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως ζητείται η ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 40, σ. 1).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο της δίκης μεταξύ της εταιρίας Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpinschule Edi Koblmüller GmbH (στο εξής: BergSpechte) και της εταιρίας trekking.at Reisen GmbH (στο εξής: trekking.at Reisen), καθώς και του διαχειριστή της εταιρίας αυτής, G. Guni, με αντικείμενο την εμφάνιση διαδικτυακών διαφημιστικών συνδέσμων βάσει λέξεων-κλειδιών πανομοιότυπων ή όμοιων προς σήμα.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104, με τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το σήμα», έχει ως εξής:

«1. Το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του:

α) σημείο πανομοιότυπο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωριστεί·

β) σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το σήμα και της ταυτότητας ή της ομοιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα και το σημείο, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου συσχέτισης του σημείου με το σήμα.»

4 Η οδηγία 89/104 καταργήθηκε με την οδηγία 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (κωδικοποιημένη έκδοση) (ΕΕ L 299, σ. 25), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 28 Νοεμβρίου 2008. Εντούτοις, η οδηγία 89/104

εξακολουθεί να διέπει την παρούσα διαφορά λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

Η υπηρεσία αντιστοίχησης «AdWords»

5 Οσάκις διενεργείται αναζήτηση στο διαδίκτυο βάσει μιας ή περισσοτέρων λέξεων, μέσω της μηχανής αναζήτησης «Google», η εν λόγω μηχανή αναζήτησης εμφανίζει τους ιστοτόπους που αντιστοιχούν καλύτερα στις λέξεις αυτές κατά φθίνουσα σειρά αναλόγως της συνάφειάς τους. Πρόκειται για τα λεγόμενα «φυσικά» αποτελέσματα της έρευνας.

6 Εξάλλου, η Google προσφέρει επ' αμοιβή την υπηρεσία αντιστοίχησης «AdWords», στο πλαίσιο της οποίας ο επιχειρηματίας επιλέγει μία ή περισσότερες λέξεις-κλειδιά και, εν συνεχεία, οσάκις οι εν λόγω λέξεις-κλειδιά συμπίπτουν με τις λέξεις που περιέχονται στην αναζήτηση που διενεργεί ο χρήστης του διαδικτύου μέσω της μηχανής αναζήτησης, εμφανίζεται διαφημιστικός σύνδεσμος προς τον ιστότοπο του επιχειρηματία. Ο διαφημιστικός αυτός σύνδεσμος εμφανίζεται σε χώρο που τιτλοφορείται «σύνδεσμοι διαφημιζόμενων», είτε στη δεξιά πλευρά της οθόνης, δεξιά από τα φυσικά αποτελέσματα, ή στο επάνω μέρος της οθόνης, επάνω από τα εν λόγω αποτελέσματα.

7 Ο εν λόγω διαφημιστικός σύνδεσμος συνοδεύεται από σύντομο διαφημιστικό μήνυμα. Ο σύνδεσμος αυτός μαζί με το μήνυμα αποτελούν τη διαφήμιση που εμφανίζεται στον προαναφερθέντα χώρο.

Η χρήση λέξεων-κλειδιών στην υπόθεση της κύριας δίκης

8 Η BergSpechte είναι δικαιούχος του καταχωρισμένου στην Αυστρία εικονιστικού και λεκτικού σήματος το οποίο παρίσταται ως εξής:

9 Το σήμα αυτό έχει καταχωριστεί για προϊόντα και υπηρεσίες των κλάσεων 25, για ενδύματα, 39, για την οργάνωση ταξιδίων, και 41 [Εκπαίδευση· επιμόρφωση (επαγγελματική κατάρτιση)· ψυχαγωγία· αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες] κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, της 15ης Ιουνίου 1957, για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.

10 Η trekking.at Reisen διοργανώνει, όπως η BergSpechte, τις λεγόμενες «υπαίθριες εκδρομές» (εκδρομές πεζοπορίας, ταξίδια περιπέτειας, εκδρομές στο βουνό).

11 Στις 17 Αυγούστου και στις 25 Σεπτεμβρίου 2007, αν ο χρήστης εισήγαγε τις λέξεις «Edi Koblmüller» στη μηχανή αναζήτησης Google, εμφανιζόταν, στον χώρο

«σύνδεσμοι διαφημιζομένων», υπό τον τίτλο «Trekking- und Naturreisen» (πεζοπορίες και εκδρομές στη φύση), διαφήμιση της trekking.at Reisen.

12 Στις 29 Αυγούστου και στις 25 Σεπτεμβρίου 2007, αν ο χρήστης εισήγαγε τη λέξη «Bergspechte» στην εν λόγω μηχανή αναζήτησης, εμφανιζόταν, στον χώρο «σύνδεσμοι διαφημιζομένων», υπό τον τίτλο «Äthiopien mit dem Bike» («Περιήγηση στην Αιθιοπία με ποδήλατο»), διαφήμιση της trekking.at Reisen.

13 Με διάταξη ασφαλιστικών μέτρων του Landesgericht Wels, της 19ης Οκτωβρίου 2007, απαγορεύθηκε στην trekking.at Reisen, ως ασφαλιστικό μέτρο, να παραπέμπει τους χρήστες του διαδικτύου στη δική της ιστοσελίδα υποδοχής, μέσω συνδέσμου εμφανιζόμενου στις σελίδες με τα αποτελέσματα που προέκυπταν από την εισαγωγή των όρων «Edi Koblmüller» και/ή «Bergspechte» σε μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο.

14 Στις 7 Δεκεμβρίου 2007, το Oberlandesgericht Linz τροποποίησε εν μέρει την ως άνω διάταξη ασφαλιστικών μέτρων. Η BergSpechte, η trekking.at Reisen και ο G. Guni άσκησαν το ένδικο μέσο της «Revision» κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Oberster Gerichtshof.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της [οδηγίας 89/104] την έννοια ότι ένα σήμα χρησιμοποιείται κατά τρόπο που μόνον ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται, σε περίπτωση που το σήμα ή σημείο όμοιο προς αυτό (π.χ., το λεκτικό στοιχείο ενός

λεκτικού και εικονιστικού σήματος) χρησιμοποιείται ως λέξη-κλειδί σε μηχανή αναζήτησης, με συνέπεια, όταν το σήμα ή το όμοιο προς αυτό σημείο εισάγεται ως όρος αναζήτησης στην εν λόγω μηχανή αναζήτησης, να εμφανίζεται στην οθόνη διαφήμιση για πανομοιότυπα ή όμοια προϊόντα ή υπηρεσίες;

2) Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι καταφατική:

α) Προσβάλλεται το αποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου του σήματος κατά τη χρήση όρου αναζητήσεως πανομοιότυπου προς το σήμα για διαφήμιση πανομοιότυπων προϊόντων ή υπηρεσιών, ανεξαρτήτως του αν η προβαλλόμενη διαφήμιση εμφανίζεται στον κατάλογο των αποτελεσμάτων ή σε μόνιμα διαχωρισμένο από αυτόν διαφημιστικό χώρο και του αν αυτή εμφανίζεται ως "σύνδεσμος διαφημιζομένου";

β) Αποκλείεται ο κίνδυνος συγχύσεως, κατά τη χρήση σημείου πανομοιότυπου προς το σήμα για όμοια προϊόντα ή υπηρεσίες ή κατά τη χρήση σημείου όμοιου προς το σήμα για πανομοιότυπα ή όμοια προϊόντα ή υπηρεσίες, αν η διαφήμιση εμφανίζεται ως "σύνδεσμος διαφημιζομένου" και/ή δεν εμφανίζεται στον κατάλογο των αποτελεσμάτων, αλλά σε χωριστό διαφημιστικό χώρο;»

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

16 Αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης είναι η χρήση, ως λέξεων-κλειδιών στο πλαίσιο υπηρεσίας αντιστοίχησης στο διαδίκτυο, σημείων πανομοιότυπων ή όμοιων προς σήμα, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος.

17 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104 έχει την έννοια ότι ο δικαιούχος σήματος μπορεί να απαγορεύει σε τρίτον να διαφημίζει, βάσει λέξεως-κλειδιού πανομοιότυπης ή όμοιας με το εν λόγω σήμα και επιλεγείσας από αυτόν στο πλαίσιο διαδικτυακής υπηρεσίας αντιστοίχησης χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου, προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα ή όμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το εν λόγω σήμα.

18 Όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 51 και 52 της αποφάσεώς του της 23ης Μαρτίου 2010, C-236/08 έως C-238/08, Google France και Google (Συλλογή 2010, σ. I-2417), το σημείο που επέλεξε ως λέξη-κλειδί ο διαφημιζόμενος, στο πλαίσιο διαδικτυακής υπηρεσίας αντιστοίχησης, αποτελεί το μέσον για την εμφάνιση της διαφήμισής του και, επομένως, χρησιμοποιείται από τον διαφημιζόμενο «στις συναλλαγές» κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104.

19 Εξάλλου, η συγκεκριμένη χρήση του εν λόγω σημείου συνιστά χρήση για προϊόντα ή υπηρεσίες, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 89/104, έστω και αν η διαφημιστική αναγγελία δεν περιλαμβάνει το επιλεγέν σημείο (προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψεις 65 έως 73).

20 Πάντως, για να μπορεί ο δικαιούχος του σήματος να αντιταχθεί σε τέτοια χρήση σημείου πανομοιότυπου ή όμοιου προς το σήμα πρέπει να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 της οδηγίας 89/104 και της σχετικής με το άρθρο αυτό νομολογίας του Δικαστηρίου.

21 Στην περίπτωση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 89/104, κατά την οποία ο τρίτος χρησιμοποιεί σημείο πανομοιότυπο προς σήμα, για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα προς εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, ο

δικαιούχος του σήματος μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση του σημείου αν συντρέχει κίνδυνος προσβολής των λειτουργιών του σήματος (προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 79).

22 Αντιθέτως, στην περίπτωση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας αυτής, όπου ο τρίτος χρησιμοποιεί σημείο πανομοιότυπο ή όμοιο προς σήμα, για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα ή όμοια προς εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση του σημείου μόνον αν συντρέχει κίνδυνος συγχύσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 78 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

23 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, τα σημεία «Edi Koblmüller» και «Bergspechte» χρησιμοποιήθηκαν για υπηρεσίες πανομοιότυπες προς εκείνες για τις οποίες καταχωρίστηκε το σήμα της BergSpechte, δηλαδή για υπηρεσίες διοργάνωσης ταξιδίων.

24 Επομένως, για να διαπιστωθεί αν έχει εφαρμογή ο κανόνας του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104 ή ο κανόνας της παραγράφου 1, στοιχείο β΄, του άρθρου αυτού, πρέπει να εξεταστεί αν τα σημεία «Edi Koblmüller» και «Bergspechte» είναι πανομοιότυπα ή όμοια προς το σήμα της BergSpechte.

25 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι το σημείο «Edi Koblmüller», το οποίο αναπαράγει μικρό μόνο μέρος του σήματος της BergSpechte, δεν μπορεί να θεωρηθεί πανομοιότυπο προς το σήμα αυτό. Συγκεκριμένα, ένα σημείο είναι πανομοιότυπο με σήμα όταν αναπαράγει χωρίς τροποποίηση ή προσθήκη όλα τα στοιχεία που συνθέτουν το σήμα ή όταν, θεωρούμενο στο σύνολό του, παρουσιάζει διαφορές τόσο αμελητέες ώστε να

μην γίνονται αντιληπτές από τον μέσο καταναλωτή (απόφαση της 20ής Μαρτίου 2003, C-291/00, LTJ Diffusion, Συλλογή 2003, σ. I-2799, σκέψη 54).

26 Απόκειται, πάντως, στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν το σημείο «Edi Koblmüller» είναι όμοιο προς το σήμα της BergSpechte.

27 Όσον αφορά το σημείο «Bergspechte», διαπιστώνεται ότι ούτε αυτό αναπαράγει όλα τα συστατικά του σήματος στοιχεία. Μπορεί, όμως, να θεωρηθεί ότι οι διαφορές του με το επίμαχο σήμα είναι τόσο αμελητέες ώστε δεν γίνονται αντιληπτές από τον μέσο καταναλωτή, κατά την έννοια της παρατιθέμενης στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως νομολογία. Απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν τούτο ισχύει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που διαθέτει.

28 Αν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει ότι το σημείο «Bergspechte» και το σήμα BergSpechte δεν είναι πανομοιότυπα, θα μπορούσε εύλογα να γίνει δεκτό, με την επιφύλαξη των διαπιστώσεων του αιτούντος δικαστηρίου, ότι το σημείο είναι όμοιο προς το σήμα.

Επί της προσβολής ή του κινδύνου προσβολής των λειτουργιών του σήματος (άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104)

29 Σκοπός του αποκλειστικού δικαιώματος που παρέχεται από το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104 είναι να μπορεί ο δικαιούχος του σήματος να προστατεύει τα ειδικά συμφέροντά του, δηλαδή να διασφαλίζει ότι το σήμα αυτό

επιτελεί τις λειτουργίες του. Το δικαίωμα αυτό πρέπει, ως εκ τούτου, να ασκείται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η χρήση του σημείου από τρίτον προσβάλλει ή μπορεί να προσβάλει τις λειτουργίες του σήματος (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 2002, C-206/01, Arsenal Football Club, Συλλογή 2002, σ. I-10273, σκέψη 51, της 18ης Ιουνίου 2009, C-487/07, L'Oréal κ.λπ., Συλλογή 2009, σ. I-5185, σκέψη 58, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 75).

30 Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί να αντιταχθεί στη χρήση σημείου πανομοιότυπου με το σήμα, εφόσον η χρήση αυτή δεν μπορεί να προκαλέσει προσβολή των λειτουργιών του σήματος (προπαρατεθείσες αποφάσεις L'Oréal κ.λπ., σκέψη 60, καθώς Google France και Google, σκέψη 76).

31 Τέτοιες λειτουργίες είναι όχι μόνον η ουσιώδης λειτουργία του σήματος, η οποία συνίσταται στο να εγγυάται στους καταναλωτές την προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας (στο εξής: λειτουργία ενδείξεως της προελεύσεως), αλλά και οι λοιπές λειτουργίες του, όπως, μεταξύ άλλων, η λειτουργία που συνίσταται στην εγγύηση της ποιότητας του προϊόντος ή της υπηρεσίας αυτής, ή οι λειτουργίες του σήματος ως διαύλου επικοινωνίας, ως επενδυτικού στοιχείου ή ως μέσου διαφημίσεως (προπαρατεθείσες αποφάσεις L'Oréal κ.λπ., σκέψη 58, καθώς και Google France και Google, σκέψη 77).

32 Όσον αφορά τη χρήση σημείων πανομοιότυπων προς σήματα ως λέξεων-κλειδιών, στο πλαίσιο υπηρεσίας αντιστοίχησης, το δικαστήριο έχει κρίνει, με τη σκέψη 81 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Google France και Google, ότι συναφείς προς εξέταση λειτουργίες είναι η λειτουργία ενδείξεως της προελεύσεως και η διαφημιστική λειτουργία.

33 Όσον αφορά τη διαφημιστική λειτουργία, το Δικαστήριο έκρινε, με την εν λόγω απόφασή του, ότι η χρήση σημείου πανομοιότυπου προς το σήμα άλλου στο πλαίσιο υπηρεσίας αντιστοίχησης, όπως η «AdWords», δεν προσβάλλει τη διαφημιστική λειτουργία του σήματος (προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψη 98).

34 Τούτο ισχύει και εν προκειμένω, δεδομένου ότι αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης είναι η επιλογή λέξεων-κλειδιών και η εμφάνιση διαφημίσεων στο πλαίσιο της ίδιας υπηρεσίας αντιστοίχησης «AdWords».

35 Όσον αφορά τη λειτουργία της ενδείξεως της προελεύσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι το αν προσβάλλεται η λειτουργία αυτή του σήματος όταν εμφανίζεται στους χρήστες του διαδικτύου, βάσει λέξεως-κλειδιού πανομοιότυπης με σήμα, διαφήμιση τρίτου εξαρτάται ειδικότερα από τον τρόπο με τον οποίο εμφανίζεται η διαφήμιση. Τέτοια προσβολή υφίσταται όταν, λόγω της διαφημίσεως, ο χρήστης του διαδικτύου που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός δεν δύναται ή δυσχεραίνεται να αντιληφθεί αν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από τον δικαιούχο του σήματος ή από επιχείρηση που συνδέεται οικονομικώς με αυτόν ή αν, αντιθέτως, προέρχονται από τρίτον (προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψεις 83 και 84).

36 Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι προσβολή της λειτουργίας του σήματος ως ενδείξεως της προελεύσεως συντρέχει και στην περίπτωση που η διαφήμιση του τρίτου υποδηλώνει την ύπαρξη εμπορικής σχέσεως μεταξύ αυτού και του δικαιούχου του σήματος. Ομοίως, τέτοια προσβολή συντρέχει και στην περίπτωση που η διαφήμιση, μολονότι δεν υποδηλώνει την ύπαρξη τέτοιας σχέσεως, εντούτοις παραμένει αόριστη όσον αφορά την προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, σε σημείο που ο χρήστης του διαδικτύου ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός να μη γνωρίζει, βάσει του διαφημιστικού συνδέσμου και του συνημμένου σε αυτόν εμπορικού μηνύματος, αν ο διαφημιζόμενος είναι τρίτος σε σχέση με τον δικαιούχο του σήματος ή αν, αντιθέτως, συνδέεται εμπορικά με αυτόν (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Google France και Google, σκέψεις 89 και 90).

37 Απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, βάσει των στοιχείων αυτών, αν, εφόσον έχει εφαρμογή ο κανόνας του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104, τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης στοιχειοθετούν προσβολή ή κίνδυνο προσβολής της λειτουργίας της ενδείξεως της προελεύσεως.

Επί του κινδύνου συγχύσεως (άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας 89/104)

38 Συνιστά κίνδυνο συγχύσεως το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί στο κοινό η πεποίθηση ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από οικονομικώς συνδεόμενες μεταξύ τους επιχειρήσεις (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 17, της 6ης Οκτωβρίου 2005, C-120/04, Medion, Συλλογή 2005, σ. I-8551, σκέψη 26, καθώς και της 10ης Απριλίου 2008, C-102/07, adidas και adidas Benelux, Συλλογή 2008, σ. I-2439, σκέψη 28).

39 Κατά συνέπεια, αν γίνει δεκτό ότι εφαρμοστέος στην υπόθεση της κύριας δίκης είναι ο κανόνας του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας 89/104, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να διαπιστώσει αν υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως όταν εμφανίζεται στους χρήστες του διαδικτύου, βάσει λέξεως-κλειδιού όμοιας προς σήμα, διαφήμιση τρίτου, λόγω της οποίας ο χρήστης του διαδικτύου που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός δεν δύναται ή δυσχεραίνεται να αντιληφθεί αν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από τον δικαιούχο του σήματος ή από επιχείρηση συνδεόμενη οικονομικώς με αυτόν ή αν, αντιθέτως, προέρχονται από τρίτον.

40 Ισχύουν κατ' αναλογία και οι επισημάνσεις της σκέψεως 36 της παρούσας αποφάσεως.

41 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, της οδηγίας 89/104 έχει την έννοια ότι ο δικαιούχος σήματος μπορεί να απαγορεύσει σε διαφημιζόμενο να διαφημίζει, βάσει λέξεως-κλειδιού πανομοιότυπης με το σήμα και επιλεγείσας από τον διαφημιζόμενο χωρίς τη συγκατάθεση του εν λόγω δικαιούχου στο πλαίσιο υπηρεσίας αντιστοίχησης στο διαδίκτυο, προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα προς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί το εν λόγω σήμα, εφόσον, λόγω της διαφημίσεως αυτής, ο μέσος χρήστης του διαδικτύου δεν δύναται ή δυσχεραίνεται να αντιληφθεί αν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από τον δικαιούχο του σήματος ή από επιχείρηση που συνδέεται οικονομικώς με αυτόν ή αν, αντιθέτως, προέρχονται από τρίτον.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

42 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν διαφέρει η έκταση της προστασίας που παρέχει το σήμα στον δικαιούχο ανάλογα με το αν διαφήμιση την οποία διενεργεί τρίτος βάσει λέξεως-κλειδιού πανομοιότυπης ή όμοιας προς το εν λόγω σήμα εμφανίζεται σε χώρο που τιτλοφορείται «σύνδεσμοι διαφημιζομένων» ή αλλού.

43 Δεν αμφισβητείται ότι αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης είναι μόνον η χρήση σημείων πανομοιότυπων ή όμοιων προς σήμα, στο πλαίσιο διαδικτυακής υπηρεσίας αντιστοίχησης, χρήση που έχει ως αποτέλεσμα να εμφανίζονται διαφημίσεις στον χώρο «σύνδεσμοι διαφημιζομένων» στη μηχανή αναζήτησης που διαχειρίζεται ο παρέχων την ως άνω υπηρεσία. Υπό τις συνθήκες αυτές, η εξέταση της προστασίας που παρέχει το σήμα στον δικαιούχο του σε περίπτωση εμφανίσεως διαφημίσεων τρίτων εκτός του χώρου «σύνδεσμοι διαφημιζομένων» ουδόλως θα συνέβαλλε στην επίλυση της διαφοράς.

44 Επομένως, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ΄ αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο δικαιούχος σήματος μπορεί να απαγορεύσει σε διαφημιζόμενο να διαφημίζει, βάσει λέξεως-κλειδιού πανομοιότυπης με το σήμα και επιλεγείσας από τον διαφημιζόμενο χωρίς τη συγκατάθεση του εν λόγω δικαιούχου στο πλαίσιο υπηρεσίας αντιστοίχησης στο διαδίκτυο, προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπα προς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί το εν λόγω σήμα, εφόσον, λόγω της διαφημίσεως αυτής, ο μέσος χρήστης του διαδικτύου δεν δύναται ή δυσχεραίνεται να αντιληφθεί αν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες

προέρχονται από τον δικαιούχο του σήματος ή από επιχείρηση που συνδέεται οικονομικώς με αυτόν ή αν, αντιθέτως, προέρχονται από τρίτον.

(υπογραφές)